

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷
ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

سازمان حسابرسی

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷
ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

فهرست مندرجات

از بند

۱	هدف
۱۰	دامنه کاربرد
۱۱	تعاریف
۱۲	ذخایر و سایر بدھیهای احتمالی
۱۴	ارتباط بین ذخایر و بدھیهای احتمالی
۱۴	شناخت
۱۵	ذخایر
۱۷	تعهد فعلی
۲۳	محتمل بودن جریان خروج منابع دارای منافع اقتصادی
۲۵	رویداد گذشته
۲۷	برآورد تعهد به گونه‌ای قابل اتکا
۳۱	بدھیهای احتمالی
۳۶	داراییهای احتمالی
۴۲	اندازه‌گیری
۴۵	بهترین برآورد
۴۸	ریسک و عدم اطمینان
۵۱	ارزش فعلی
۵۳	رویدادهای آتی
۵۹	واگذاری مورد انتظار داراییها
۶۱	جبران مخارج
۶۲	تغییر در ذخایر
۶۲	استفاده از ذخایر
۶۶	بکارگیری قواعد شناخت و اندازه‌گیری
۷۰	زیانهای عملیاتی آتی

فهرست مندرجات

از بند

۶۶	قراردادهای زیانبار
۷۰	تجدید ساختار
۸۴	افشا
۹۳	شرایط گذار
۹۵	تاریخ اجرا

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷

ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

هدف

هدف این استاندارد، اطمینان از بکارگیری معیارهای شناخت و مبانی اندازه‌گیری مناسب در مورد ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی و نیز افشار اطلاعات کافی در یادداشت‌های توضیحی برای کمک به استفاده کنندگان جهت درک ماهیت، زمانبندی و مبلغ آنها می‌باشد.

دامنه کاربرد

۱. این استاندارد باید توسط تمام واحدهای تجاری برای حسابداری ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی، به استثنای موارد زیر، بکار گرفته شود:
 - الف. موارد ناشی از قراردادهای اجرایی، مگر مواردی که قرارداد زیانبار باشد؛ و
 - ب. [حذف شد]
 - پ. مواردی که توسط سایر استانداردها، پوشش داده می‌شود.
۲. این استاندارد، برای ابزارهای مالی (از جمله تضمینها) در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ (ابزارهای مالی)، کاربرد ندارد.
۳. قراردادهای اجرایی، قراردادهایی است که به موجب آن هیچ یک از طرفین، هیچ کدام از تعهدات خود را انجام نداده‌اند یا هر دو طرف، بخشی از تعهدات خود را بطور مساوی انجام داده‌اند. این استاندارد برای قراردادهای اجرایی کاربرد ندارد، مگر اینکه زیانبار باشد.
۴. [حذف شد]
۵. چنانچه در استاندارد دیگری نوع خاصی از ذخایر، بدھیهای احتمالی یا داراییهای احتمالی مطرح شود، واحد تجاری آن استاندارد را به جای این استاندارد بکار می‌گیرد. برای مثال، در استانداردهای زیر، برخی از انواع ذخایر مطرح شده است:
 - الف. [حذف شد]
 - ب. مالیات بر درآمد (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱۲ مالیات بر درآمد مراجعه شود)؛
 - پ. اجاره‌ها (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ اجاره‌ها مراجعه شود). با وجود این، این استاندارد برای تمام اجاره‌هایی که قبل از تاریخ آغاز اجاره طبق تعریف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶، زیانبار شده‌اند، کاربرد دارد. این استاندارد، همچنین برای اجاره‌های کوتاه‌مدت و اجاره‌های با دارایی پایه کم ارزش که طبق بند ۶ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ به حساب منظور می‌شوند و زیانبار شده‌اند، کاربرد دارد.
 - ت. مزایای کارکنان (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱۹ مزایای کارکنان مراجعه شود)؛
 - ث. قراردادهای بیمه (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه مراجعه شود). با این وجود، این استاندارد در مورد ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی بیمه گر، به جز موارد ناشی از تعهدات و حقوق قراردادی طبق قراردادهای بیمه در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴، کاربرد دارد؛ و
 - ج. مابهای احتمالی واحد تحصیل کننده در یک ترکیب تجاری (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳ ترکیبیهای تجاری مراجعه شود)؛ و
 - چ. درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان مراجعه شود). با وجود این، اگر در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ در ارتباط با قراردادهای زیانبار با مشتریان یا قراردادهایی که زیانبار شده است، الزامات خاصی وجود نداشته باشد، این استاندارد برای چنین مواردی کاربرد دارد.
۶. [حذف شد]
۷. این استاندارد، ذخایر را به عنوان بدھیهایی با زمان تسویه یا مبلغ توأم با عدم اطمینان تعریف می‌کند. در برخی کشورها، اصطلاح "ذخیره" در مورد اقلامی مانند استهلاک، کاهش ارزش داراییها و مطالبات مشکوک الوصول نیز استفاده می‌شود: این اقلام، تعدیلات مبلغ دفتری داراییها است و در این استاندارد مطرح نمی‌شود.
۸. اینکه مخارج، به عنوان دارایی محسوب شود یا هزینه، در سایر استانداردها مشخص می‌شود. این موضوعات، در این استاندارد مطرح نمی‌شود. بنابراین، این استاندارد، به حساب دارایی منظور کردن مخارج شناسایی شده در زمان ایجاد ذخیره را منع یا الزامی نمی‌کند.

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

۹. این استاندارد برای ذخیره تجدید ساختار (از جمله عملیات متوقف شده) کاربرد دارد. هرگاه تجدید ساختار تعریف عملیات متوقف شده را احراز کند، طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۵ داراییهای غیرهای نگهداری شده برای فروش و عملیات متوقف شده، افسای بیشتر ضرورت می‌یابد.

تعاریف

۱. در این استاندارد اصطلاحات زیر با معانی مشخص زیر نکار رفته است:
- ذخیره یک بدھی با زمان تسويه یا مبلغ توأم با عدم اطمینان است.
- بدھی تعهد فعلی واحد تجاری ناشی از رویدادهای گذشته است که انتظار می‌رود تسويه آن، منجر به خروج منابع دارای منافع اقتصادی از واحد تجاری شود.
- رویداد تمهدآور رویدادی است که تعهد قانونی یا عرفی ایجاد می‌کند، به گونه‌ای که موجب می‌شود واحد تجاری، هیچ جایگزین عملی برای تسويه آن تعهد نداشته باشد.
- تعهد قانونی تعهدی است که از موارد زیر ناشی می‌شود:
- الف. یک قرارداد (مطابق مفاد صريح یا ضمنی آن):
 - ب. قانون: یا
 - پ. سایر الزامات حقوقی.
- تعهد عرفی تعهدی است که بر اثر اقدامات واحد تجاری ایجاد می‌شود، بطوری که:
- الف. واحد تجاری، با توجه به نحوه عمل خود در گذشته، سیاستهای اعلام شده یا آین نامه‌های جاری کاملاً مشخص، به سایر اشخاص نشان داده است که مسئولیت‌های خاصی را خواهد پذیرفت؛ و
 - ب. در نتیجه، واحد تجاری برای آن اشخاص دیگر، انتظاری بجا مبنی بر ایفای مسئولیت‌های مذبور، ایجاد کرده است.
- بدھی احتمالی عبارت است از:
- الف. تعهد غیرقطعي که از رویدادهای گذشته ناشی می‌شود و وجود آن تنها با وقوع یا عدم وقوع یک یا چند رویداد آتی توأم با عدم اطمینان که بطور کامل تحت کنترل واحد تجاری نیست، تأیید خواهد شد؛ یا
 - ب. تعهد فعلی که از رویدادهای گذشته ناشی می‌شود، اما به دلیل زیر شناسایی نمی‌شود:
۱. لزوم خروج منابع دارای منافع اقتصادی برای تسويه تعهد، محتمل نیست؛ یا
 ۲. مبلغ تعهد، با قابلیت انتکای کافی قابل اندازه‌گیری نیست.
- دارایی احتمالی یک دارایی غیرقطعي است که از رویدادهای گذشته ناشی می‌شود و وجود آن تنها با وقوع یا عدم وقوع یک یا چند رویداد آتی توأم با عدم اطمینان که بطور کامل تحت کنترل واحد تجاری نیست، تأیید خواهد شد.
- قرارداد زبانبار قراردادی است که مخارج غیر قابل اجتناب ایفای تعهدات ناشی از قرارداد، بیش از منافع اقتصادی است که انتظار می‌رود از آن دریافت شود.
- تجدد ساختار طرحی است که توسط مدیریت، برنامه‌ریزی و کنترل می‌شود و بطور با اهمیت:
- الف. دامنه فعالیت‌های تجاری را تغییر می‌دهد؛ یا
 - ب. شیوه اداره آن فعالیت‌های تجاری را تغییر می‌دهد.

ذخایر و سایر بدھیها

۱۱. ذخایر را می‌توان از سایر بدھیها مانند پرداختنی‌های تجاری و سایر بدھیهای عموق تمایز کرد، زیرا در مورد زمان تسويه یا مبلغ مخارج آتی مورد نیاز برای تسويه آن، عدم اطمینان وجود دارد. در مقابل:
- الف. پرداختنی‌های تجاری، بدھیهای قابل پرداخت بابت دریافت یا ارائه کالاها یا خدمات است که صورتحساب آن دریافت شده یا بطور رسمی، با ارائه کننده توافق شده است؛ و
- ب. بدھیهای عموق، بدھیهای قابل پرداخت بابت کالاها یا خدماتی است که دریافت یا ارائه شده، اما پرداخت نشده، صورتحساب آن دریافت نشده یا بطور رسمی با ارائه کننده توافق نشده است، که شامل مبالغ بدھی به کارکنان (از جمله، مبالغ مربوط به مخصوصی استفاده نشده) می‌باشد. اگرچه گاهی برآورد مبلغ یا زمان تسويه بدھیهای عموق ضروری است، اما عدم اطمینان آن بسیار کمتر از ذخایر است.
- بدھیهای عموق اغلب به عنوان قسمتی از پرداختنی‌های تجاری و سایر پرداختنی‌ها گزارش می‌شود، در حالی که ذخایر، جداگانه گزارش می‌شود.

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

ارتباط بین ذخایر و بدھیهای احتمالی

بطور کلی تمام ذخایر احتمالی هستند، زیرا از نظر زمان تسویه یا مبلغ، توأم با عدم اطمینان می‌باشند. اما در این استاندارد، اصطلاح «احتمالی» برای بدھیهای داراییهای استفاده می‌شود که شناسایی نمی‌شوند، زیرا موجودیت آنها صرفاً با وقوع یا عدم وقوع یک یا چند رویداد آتی توأم با عدم اطمینان که بطور کامل در کترول واحد تجاری نیست، تأیید می‌گردد. افزون بر این، اصطلاح «بدھی احتمالی» برای بدھیهای استفاده می‌شود که معیارهای شناخت را احراز نمی‌کنند.

۱۲

این استاندارد بین موارد زیر تمایز قابل می‌شود:

الف. ذخایر - که به عنوان بدھی شناسایی می‌شود (با فرض اینکه بتوان برآورده قابل انکا انجام داد)، زیرا تعهدات فعلی است و لزوم خروج منابع دارای منافع اقتصادی برای تسویه تعهدات، محتمل است.

ب. بدھیهای احتمالی - که به دلایل زیر به عنوان بدھی شناسایی نمی‌شود:

۱. تعهدات غیرقطعی است و وجود تعهد فعلی واحد تجاری که منجر به خروج منابع دارای منافع اقتصادی شود، هنوز تأیید نشده است؛ یا

۲. تعهدات فعلی است که معیارهای شناخت این استاندارد را احراز نمی‌کند (زیرا لزوم خروج منابع دارای منافع اقتصادی برای تسویه تعهد، محتمل نیست یا برآورد مبلغ تعهد به گونه‌ای که به اندازه کافی قابل انکا باشد، امکانپذیر نمی‌باشد).

۱۳

شناخت

ذخایر

۱۴

ذخیره باید زمانی شناسایی شود که:

الف. واحد تجاری در نتیجه رویدادی در گذشته، تعهد فعلی (قانونی یا عرفی) داشته باشد؛

ب. خروج منابع دارای منافع اقتصادی که برای تسویه تعهد لازم است، محتمل باشد؛ و

پ. برآورد قابل انکا از مبلغ تعهد، امکانپذیر باشد؛

اگر این شرایط احراز نشود، هیچ ذخیره‌ای نباید شناسایی شود.

تعهد فعلی

۱۵

در موارد نادر، وجود تعهد فعلی روشن نیست. در این موارد، در صورتی که با در نظر گرفتن تمام شواهد در دسترس، احتمال تعهد فعلی شده است.

در بیشتر موارد، روشن است که آیا رویداد گذشته موجب تعهد فعلی شده است یا خیر. در موارد نادر، برای مثال در دعوی حقوقی، امکان دارد درباره اینکه آیا رویدادهای خاصی واقع شده یا آن رویدادها موجب تعهد فعلی شده است، اختلاف نظر وجود داشته باشد. در این موارد، واحد تجاری با در نظر گرفتن تمام شواهد در دسترس، از جمله، برای مثال، نظر کارشناسان، وجود تعهد فعلی در پایان دوره گزارشگری را تعیین می‌کند. شواهد مورد نظر شامل هر گونه شواهد بیشتری است که بر بنای رویدادهای پس از دوره گزارشگری فراهم شده است. بر اساس این شواهد:

الف. هر گاه احتمال وجود تعهد فعلی در پایان دوره گزارشگری بیشتر از عدم وجود آن باشد، واحد تجاری ذخیره شناسایی می‌کند (مشروط به اینکه معیارهای شناخت احراز شود)؛ و

ب. هر گاه احتمال عدم وجود تعهد فعلی در پایان دوره گزارشگری بیشتر باشد، واحد تجاری بدھی احتمالی را افشا می‌کند، مگر اینکه احتمال خروج منابع دارای منافع اقتصادی، بعید باشد (به بند ۸۶ مراجعه شود).

رویداد گذشته

۱۷

رویدادی در گذشته که موجب تعهد فعلی می‌شود، رویداد تعهد آور نام دارد. برای اینکه رویدادی تعهد آور باشد، ضرورت دارد واحد تجاری هیچ جایگزین عملی برای تسویه تعهد ایجادشده بر اثر این رویداد نداشته باشد. این موضوع تنها در موارد زیر صادق است:

الف. هر گاه تسویه تعهد به موجب قانون، اجاری باشد؛ یا

ب. در مورد تعهد عرفی، زمانی که رویداد مورد نظر (که ممکن است اقدام واحد تجاری باشد) انتظاراتی بجا مبنی بر ایفای تعهد توسط واحد تجاری، در اشخاص دیگر ایجاد کند.

صورتهای مالی، به وضعیت مالی واحد تجاری در پایان دوره گزارشگری آن مربوط می‌شود و نه وضعیت احتمالی آن در آینده. بنابراین، برای مخارجی که جهت فعالیت در آینده تحمل می‌شود، ذخیره شناسایی نمی‌شود. تنها بدھیهایی در صورت وضعیت مالی واحد تجاری شناسایی می‌شود که در پایان دوره گزارشگری وجود داشته باشد.

۱۸

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخیره، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

- .۱۹ تنهای تعهداتی به عنوان ذخیره شناسایی می‌شود که ناشی از رویدادهای گذشته و مستقل از اقدامات آتی واحد تجاری (یعنی اجرای امور آتی فعالیتهای تجاری آن) باشد. مثلاً این تعهدات، جرایم یا مخارج پاکسازی تخریب غیرقانونی محیط زیست است که صرف نظر از اقدامات آتی واحد تجاری، تسویه هر دو منجر به خروج منابع دارای منافع اقتصادی خواهد شد. همچنین، واحد تجاری بابت مخارج بر چیدن تأسیسات نفتی یا مرکز انرژی هسته‌ای، به میزان تعهد واحد تجاری برای جبران خسارتهایی که تا کنون وارد کرده است، ذخیره شناسایی می‌کند. در مقابل، واحد تجاری ممکن است به دلیل فشارهای تجاری یا الزامات قانونی، تمايل یا نیاز داشته باشد مخارجی را برای فعالیتی خاص در آینده، تقبل کند (برای مثال، با نصب فیلترهای تصفیه غبار در یک کارخانه معین). از آنجا که واحد تجاری با اقدامات آتی خود، برای مثال با تغییر روش عملیات خود، می‌تواند از مخارج آتی جلوگیری کند، برای آن مخارج آتی، تعهد فعلی ندارد و ذخیره‌ای شناسایی نمی‌شود.
- .۲۰ تعهد همواره مستلزم طرف دیگری است که آن تعهد نسبت به وی وجود دارد. با وجود این، مشخص بودن هویت طرف تعهد، ضرورت ندارد - در واقع، ممکن است تعهد نسبت به عموم باشد. از آنجا که تعهد همواره مستلزم پذیرش مسئولیت در قبال طرف دیگر است، تصمیم مدیریت یا هیئت مدیره، موجب ایجاد تعهد عرفی در پایان دوره گزارشگری نمی‌شود، مگر اینکه قبل از پایان دوره گزارشگری، این تصمیم به روشی کاملاً مشخص به اشخاصی که از آن تأثیر می‌گیرند، اطلاع داده شود تا در آنها انتظاراتی بجا مبنی بر اینکه مسئولیت توسط واحد تجاری ایجاد شود.
- .۲۱ رویدادی که در زمان وقوع ایجاد تعهد نمی‌کند، ممکن است مدتی بعد، به دلیل تغییر در قانون یا به دلیل اقدام واحد تجاری (برای مثال، صدور یک اطلاعیه عمومی) که موجب ایجاد تعهد عرفی می‌شود، تعهد ایجاد کند. برای مثال، زمانی که محیط زیست تخریب می‌شود، ممکن است تعهدی برای جبران آن وجود نداشته باشد، اما اگر مقررات جدید، اصلاح خسارت موجود را الزامی کند یا واحد تجاری، مسئولیت جبران خسارت را در برابر عموم پذیرد به گونه‌ای که تعهد عرفی ایجاد شود، رویداد تعهد آور خواهد بود.
- .۲۲ هر گاه جزئیات قانون جدید پیشنهادی هنوز نهایی نشده باشد، تعهد تنها در صورتی ایجاد می‌شود که تصویب قانون طبق همان پیش‌نویس اولیه، تقریباً قطعی باشد. برای مقاصد این استاندارد، با چنین تعهدی همانند تعهد قانونی برخورد می‌شود. شرایط متفاوت حاکم بر تصویب قانون، موجب می‌شود تا تعین رویدادی واحد که حاکمی از قطعیت یافتن تقریبی تعهد قانونی است، غیرممکن شود. در بسیاری موارد، تا زمانی که قانون تصویب نشود، اطمینان از قطعیت تصویب قانون، غیرممکن است.
- محتمل بودن جریان خروج منابع دارای منافع اقتصادی**
- .۲۳ برای اینکه بدھی شرایط شناخت را احرار کند، نه تنها باید تعهد فعلی وجود داشته باشد، بلکه محتمل بودن جریان خروج منابع دارای منافع اقتصادی برای تسویه آن تعهد نیز ضرورت دارد. برای مقاصد این استاندارد^۱ جریان خروج منابع یا رویدادهای دیگر، در صورتی محتمل تلقی می‌شود که احتمال وقوع رویداد پیش از عدم وقوع آن باشد، یعنی احتمال اینکه رویداد واقع شود، پیش از این احتمال است که واقع نشود. چنانچه وجود تعهد فعلی محتمل نباشد، واحد تجاری بدھی احتمالی افشا می‌کند، مگر اینکه احتمال جریان خروج منابع دارای منافع اقتصادی، بعید باشد (به بند ۸۶ مراجعه شود).
- .۲۴ در صورت وجود چند تعهد مشابه (مثل ضمانت‌نامه‌های محصول یا قراردادهای مشابه)، محتمل بودن جریان خروجی لازم برای تسویه، با در نظر گرفتن جمع تعهدات هر گروه تعین می‌شود. با وجود اینکه ممکن است احتمال جریان خروجی برای هر قلم کم باشد، اما جریان خروج منابع برای تسویه مجموع تعهدات آن گروه ممکن است به میزان کافی محتمل باشد. در این صورت (اگر سایر معیارهای شناخت احرار گردد)، ذخیره شناسایی می‌شود.
- برآورد تعهد به گونه‌ای قابل اتكا**
- .۲۵ استفاده از برآوردها، بخش اصلی تهیه صورتهای مالی است و قابلیت اتكای آنها را تضعیف نمی‌کند. این موضوع به ویژه در مورد ذخیره درست است که از نظر ماهیت، نسبت به بیشتر اقلام صورت وضعیت مالی، از عدم اطمینان بیشتری برخوردار می‌باشد. به جز در موارد بسیار نادر، واحد تجاری می‌تواند دامنه نتایج ممکن را تعین کند و در نتیجه، می‌تواند برآورده از تعهدات انجام دهد که برای استفاده در شناخت ذخیره، به اندازه کافی قابل اتكا است.
- .۲۶ در موارد بسیار نادر که نمی‌توان هیچ برآورد قابل اتكایی انجام داد، بدھی موجود قابل شناسایی نیست. این بدھی، به عنوان بدھی احتمالی افشا می‌شود (به بند ۸۶ مراجعه شود).

۱. تفسیر "محتمل" در این استاندارد به عنوان "احتمال وقوع بیشتر نسبت به عدم وقوع"، لزوماً در سایر استانداردها کاربرد ندارد.

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

بدھیهای احتمالی

۳۷

واحد تجاری نباید بدھی احتمالی را شناسایی کند.

۳۸

بدھی احتمالی، طبق بند ۸۶ افشا می‌شود، مگر اینکه احتمال جریان خروج منابع دارای منافع اقتصادی بعید باشد.

۳۹

اگر واحد تجاری بطور مشترک و منفرد، مسئول تعهد باشد، آن بخش از تعهد که انتظار می‌رود توسط اشخاص دیگر ایفا شود، بدھی احتمالی محسوب می‌شود. واحد تجاری برای آن بخش از تعهد که خروج منابع دارای منافع اقتصادی برای آن محتمل است ذخیره شناسایی می‌کند، به استثنای شرایط بسیار نادر که هیچ برآورد قابل اتکایی امکانپذیر نباشد.

۴۰

ممکن است بدھیهای احتمالی به گونه‌ای تغییر کند که در آغاز، انتظار آن نمی‌رفت. بنابراین، این بدھیها بطور مستمر ارزیابی می‌شود تا تعیین گردد که آیا جریان خروج منابع دارای منافع اقتصادی محتمل شده است یا خیر. اگر لزوم جریان خروج منابع اقتصادی آتی برای اقلامی که پیش از این به عنوان بدھی احتمالی محسوب شده است محتمل گردد، در صورتهای مالی دوره‌ای که تغییر در میزان احتمال در آن واقع می‌شود، ذخیره شناسایی می‌گردد (به استثنای شرایط بسیار نادر که هیچ برآورد قابل اتکایی امکانپذیر نباشد).

داراییهای احتمالی

۴۱

واحد تجاری نباید دارایی احتمالی را شناسایی کند.

۴۲

داراییهای احتمالی، معمولاً از رویدادهای برنامه‌ریزی نشده یا غیرمنتظره‌ای ناشی می‌شود که احتمال جریان ورود منافع اقتصادی به واحد تجاری را ممکن می‌کند. مثل مربوط، ادعایی است که واحد تجاری از طریق مراحل قانونی پیگیری می‌کند که نتیجه آن نامعلوم است.

۴۳

داراییهای احتمالی در صورتهای مالی شناسایی نمی‌شود، زیرا این امر موجب شناسایی درآمدی می‌شود که ممکن است هرگز تحقق نیابد. با وجود این، هرگاه تحقق درآمد تقریباً قطعی باشد، دارایی مربوط، دارایی احتمالی نیست و شناخت آن صحیح است.

۴۴

طبق الزام بند ۸۹ دارایی احتمالی زمانی افشا می‌شود که جریان ورود منافع اقتصادی محتمل باشد.

۴۵

داراییهای احتمالی بطور مستمر ارزیابی می‌شود تا اطمینان حاصل شود که تغییرات آن به گونه‌ای مناسب در صورتهای مالی منعکس شده است. اگر ایجاد جریان ورود منافع اقتصادی تقریباً قطعی شده باشد، دارایی و درآمد مربوط، در صورتهای مالی دوره‌ای که تغییر در آن واقع شده است، شناسایی می‌شود. در صورتی که جریان ورود منافع اقتصادی محتمل شود، واحد تجاری دارایی احتمالی افشا می‌کند (به بند ۸۹ مراجعه شود).

اندازه‌گیری

بهترین برآورد

۴۶

مبلغ شناسایی شده به عنوان ذخیره، باید بهترین برآورد از مخارجی باشد که برای تسویه تعهد فعلی در پایان دوره گزارشگری لازم است. بهترین برآورد از مخارج لازم برای تسویه تعهد فعلی، مبلغی است که واحد تجاری به طور منطقی پرداخت می‌کند تا تعهدی را در پایان دوره گزارشگری تسويه کند یا در آن زمان، آن را به شخص ثالث انتقال دهد. تسویه یا انتقال تعهد در پایان دوره گزارشگری، اغلب غیرممکن یا غیراقتصادی است. با وجود این، برآورد مبلغی که واحد تجاری به طور منطقی برای تسويه یا انتقال تعهد می‌برداز، بهترین برآورد از مخارج لازم برای تسويه تعهد فعلی در پایان دوره گزارشگری است.

۴۷

برآورد نتایج و آثار مالی، بر اساس قضاوت مدیریت واحد تجاری تعیین و بر اساس تجربه معاملات مشابه و در برخی مواقع گزارش کارشناسان مستقل، تکمیل می‌شود. شواهد موردنظر، شامل هر شواهد اضافی است که رویدادهای پس از دوره گزارشگری به دست می‌دهد.

۴۸

نحوه برخورد با عدم اطمینان مبلغی که به عنوان ذخیره شناسایی می‌شود، بر حسب شرایط، متفاوت است. هرگاه ذخیره اندازه‌گیری شده، شامل اقلام متعددی باشد، تعهد از طریق وزن دادن به تمام نتایج ممکن بر حسب احتمالات مربوط برآورد می‌شود. این روش آماری برآورد، "ازش مورد انتظار" نامیده می‌شود. بنابراین، ذخیره متناسب با احتمال از دست دادن مبلغی معین، برای مثال ۶۰ درصد یا ۹۰ درصد، متفاوت خواهد بود. هرگاه دامنه پیوسته‌ای از نتایج احتمالی موجود باشد و احتمال هر نقطه از این دامنه تقریباً برابر با سایر نقاط باشد، از نقطه میانی مزبور استفاده می‌شود.

مثال

یک واحد تجاری، کالاهای را با ضمانتنامه می‌فروشد که به موجب آن، مشتریان باید مخارج تعییر هرگونه عیب و نقص ناشی از ساخت که طی شش ماه اول پس از خرید بروز می‌نمایند. تحت پوشش قرار می‌گیرند. چنانچه عیب و نقص جزئی در تمام محصولات فروش رفته کشف شود، مخارج تعییر ۱ میلیون خواهد بود. اگر عیب و نقص عمده در تمام محصولات فروش رفته کشف شود، مخارج تعییر ۴ میلیون خواهد بود. تجربه گذشته و انتظارات آتی واحد تجاری نشان می‌دهد که در سال آینده، ۷۵

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

مثال

در صد کالاهای فروش رفته هیچ عیب و نقصی نداشت. ۲۰ درصد کالاهای فروش رفته عیب و نقصی جزئی خواهد داشت و ۵ درصد کالاهای فروش رفته دارای عیب و نقصی عمده خواهد بود. طبق الزامات بند ۲۴، واحد تجاری احتمال جریان خروجی برای تعهدات ضمانت را بطور کلی برآورد می‌کند.
ارزش مورد انتظار مخارج تعمیرات برابر است با:

$$\text{ارزش} = (\text{هزار} \times ۰.۷۵) + (\text{هزار} \times ۰.۲ \times ۰.۵)$$

- ۴۰ در مواردی که تعهدی واحد اندازه گیری می‌شود، محتمل ترین نتیجه، ممکن است بهترین برآورد از بدھی باشد. با وجود این، حتی در این موارد، واحد تجاری سایر نتایج ممکن را در نظر می‌گیرد. اگر بخش عمده دیگر نتایج ممکن، بالاتر یا پایین تراز محتمل ترین نتیجه باشد، بهترین برآورد، مبلغی بالاتر یا پایین تراست. برای مثال، اگر واحد تجاری مجبور شود نقص جدی یکی از ماشین آلات اصلی ساخته شده برای مشتری را رفع کند، محتمل ترین نتیجه ممکن برای تعییر، موفق شدن در بار اول به بهای ۱۰۰۰ واحد پول است، اما اگر به احتمال زیاد تلاشهای بیشتر ضرورت یابد، ذخیره به میزان بالاتری در نظر گرفته می‌شود.
با توجه به اینکه آثار مالیاتی ذخیره و تعییرات آن، طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱۲ بررسی می‌شود، ذخیره قبل از مالیات اندازه گیری می‌گردد.
- ۴۱

ریسک و عدم اطمینان

- برای دستیابی به بهترین برآورد ذخیره، باید ریسکها و عدم اطمینانهای حاکم بر بسیاری از رویدادها و شرایط، در نظر گرفته شود.
۴۲ ریسک بیانگر تغییرپذیری نتایج است. تعدیل بابت ریسک ممکن است مبلغ بدھی اندازه گیری شده را افزایش دهد. در شرایط عدم اطمینان، برای پرهیز از بیش نمایی در آمدهای داراییها و کنمایی هزینه‌ها یا بدھیها، احتیاط در اعمال قضاوت ضروری است. اگرچه، وجود عدم اطمینان ایجاد ذخایر اضافی یا بیش نمایی عمدى بدھیها را توجیه نمی‌کند. برای مثال، در صورتی که هزینه‌های پیش‌بینی شده مربوط به یک پیامد نامطلوب خاص، با احتیاط برآورد شود، احتمال آن پیامد، بطور عمدى، بیش از واقع در نظر گرفته نمی‌شود. باید مراقب بود تا از تعدیل مضاعف بابت ریسک و عدم اطمینان و در نتیجه، بیش نمایی ذخیره، اجتناب شود.
۴۳
- ۴۴ افشاری عدم اطمینان حاکم بر مبلغ مخارج، طبق بند ۸۵(ب) انجام می‌شود.

ارزش فعلی

- چنانچه اثر ارزش زمانی پول بالهمیت باشد. مبلغ ذخیره باید معادل ارزش فعلی مخارج مورد انتظار لازم برای تسویه تعهد باشد.
۴۵ به دلیل ارزش زمانی پول، ذخایر مربوط به جریانهای خروج نقد که مدت کمی پس از دوره گزارشگری ایجاد می‌شود، زیانبار تراز ذخایری است که جریانهای خروج نقد آن با مبلغ یکسان، دیرتر ایجاد شود. بنابراین، هر گاه اثر مزبور بالهمیت باشد، ذخایر تنزیل می‌شود.
۴۶ ذخایر (یا نرخهای) تنزیل باید نرخ (نرخهای) قبل از مالیات باشد، به گونه‌ای که برآورد فعلی بازار از ارزش زمانی پول و ریسکها خاص آن بدھی را مشخص کند. نرخ (های) تنزیل نباید منعکس کننده ریسکهایی باشد که برآورد جریانهای نقدی آتی، بابت آن تعدیل شده است.
۴۷

رویدادهای آتی

- رویدادهای آتی که ممکن است بر مبلغ لازم برای تسویه تعهد مؤثر باشد، در صورتی باید در مبلغ ذخیره منظور شود که در مورد رخداد آنها، شواهد عینی کافی وجود داشته باشد.
۴۸ رویدادهای آتی موردنظر، ممکن است در اندازه گیری ذخایر، اهمیت ویژه‌ای داشته باشد. برای مثال، ممکن است واحد تجاری معتقد باشد که مخارج برچیدن کارگاه در پایان عصر آن، به دلیل تغییرات آتی فناوری، کاهش خواهد یافت. مبلغ شناسایی شده، منعکس کننده انتظار معقول ناظران بی طرف دارای صلاحیت فنی با در نظر گرفتن تمام شواهد در دسترس مربوط به فناوری است که در زمان برچیدن در اختیار خواهد بود. بنابراین، مناسب است که برای مثال، کاهش مخارج مورد انتظار مربوط به افزایش تجربه در بکارگیری فناوری موجود یا مخارج مورد انتظار بکارگیری فناوری موجود برای عملیات برچیدن گسترشده‌تر یا پیچیده‌تر از قبل، در نظر گرفته شود. با وجود این، واحد تجاری ایجاد فناوری کاملاً جدید برای برچیدن را پیش‌بینی نمی‌کند، مگر اینکه با شواهد عینی کافی پشتیانی شود.
۴۹

- ۵۰ اثر قانون جدید احتمالی در اندازه گیری تعهد فعلی، هنگامی در نظر گرفته می‌شود که شواهد عینی کافی مبنی بر قطعیت تقریبی تصویب قانون وجود داشته باشد. نوع شرایطی که در عمل به وجود می‌آید، تعیین رویدادی واحد را که در هر مورد، شواهد عینی

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

کافی فراهم کند، غیرممکن می‌سازد. در خصوص آنچه قانون الزام می‌کند و قطعیت تقریبی تصویب قانون و زمان اجرایی شدن آن، شواهد لازم است. در بسیاری موارد، شواهد عینی کافی تا زمان تصویب قانون جدید، وجود نخواهد داشت.

وأگذاری مورد انتظار داراییها

سود حاصل از وأگذاری مورد انتظار داراییها باید در اندازه‌گیری ذخیره در نظر گرفته شود. ۵۱

سود حاصل از وأگذاری مورد انتظار داراییها در اندازه‌گیری ذخیره در نظر گرفته نمی‌شود، حتی اگر وأگذاری مورد انتظار، با رویداد ایجاد کننده ذخیره، رابطه نزدیک داشته باشد. در عوض، واحد تجاری سود حاصل از وأگذاری مورد انتظار داراییها را در زمان تعیین شده در استاندارد مربوط به داراییهای مورد نظر، شناسایی می‌کند. ۵۲

جبران مخارج

هرگاه انتظار رود تمام یا بخشی از مخارج مورد نیاز برای تسویه ذخیره، توسط شخص دیگری جبران شود، این جبران مخارج تنها زمانی باید شناسایی شود که در صورت تسویه تعهد توسط واحد تجاری، دریافت آن تقریباً قطعی باشد. این جبران مخارج، باید به صورت دارایی جداگانه در نظر گرفته شود. مبلغ شناسایی شده بابت جبران مخارج، باید مزاد بر مبلغ ذخیره باشد. ۵۳

در صورت سود و زیان جامع، می‌توان هزینه مربوط به ذخیره را پس از کسر مبلغ شناسایی شده برای جبران مخارج ارائه کرد. ۵۴

برخی موقع، واحد تجاری انتظار دارد طرف دیگری، تمام یا بخشی از مخارج لازم برای تسویه ذخیره را پرداخت کند (برای مثال، از طریق قراردادهای بیمه، مفاد مربوط به جبران خسارت یا خصمانات نامه‌های عرضه کنندگان). ممکن است طرف دیگر، مبالغ پرداخت شده توسط واحد تجاری را به واحد تجاری برگرداند یا آن مبالغ را بطور مستقیم پرداخت کند. ۵۵

در بیشتر موارد، واحد تجاری بابت کل مبلغ موردنظر، همچنان معهدهای باقی می‌ماند، به گونه‌ای که اگر شخص ثالث، به هر دلیلی تعهد خود را ایفا نکند، واحد تجاری باید تمام مبلغ را تسویه کند. در این وضعیت، برای تمام مبلغ بدھی، ذخیره شناسایی می‌شود و در صورتی بابت جبران مخارج مورد انتظار، دارایی جداگانه شناسایی می‌گردد که در صورت تسویه بدھی توسط واحد تجاری، دریافت بابت جبران مخارج تقریباً قطعی باشد. ۵۶

در برخی موارد، واحد تجاری در صورت عدم ایفای تعهد توسط شخص ثالث، بابت مخارج مورد نظر معهدهای نخواهد بود. در چنین مواردی، واحد تجاری بابت آن مخارج، هیچ بدھی ندارد و ذخیره‌ای شناسایی نمی‌کند. ۵۷

همان‌طور که در بند ۲۹ اشاره شد، تعهدی که واحد تجاری بطور مشترک و منفرد بابت آن مسئولیت دارد، به میزانی که انتظار می‌رود تعهد توسط سایر طرفین تسویه شود، بدھی احتمالی است. ۵۸

تغییر در ذخایر

ذخایر باید در پایان هر دوره مالی بازنگری شود و برای انکاس پیشین برآورد جاری، تعديل گردد. هرگاه لزوم شروج منابع دارای منافع اقتصادی برای تسویه تعهد، دیگر محتمل نباشد، ذخیره باید برگشت داده شود. ۵۹

در صورت استفاده از تنزیل، برای انکاس گذشت زمان، مبلغ دفتری ذخیره در هر دوره افزایش می‌باید. این افزایش به عنوان مخارج مالی شناسایی می‌شود. ۶۰

استفاده از ذخایر

ذخیره باید تنها برای مخارجی استفاده شود که در ابتدا برای آن شناسایی شده است. ۶۱

تنها مخارجی که مربوط به ذخیره اولیه است از آن کسر می‌شود. کسر مخارج از ذخیره‌ای که در ابتدا با هدف دیگری شناسایی شده است، تأثیر دو رویداد متفاوت را پنهان می‌کند. ۶۲

بکارگیری قواعد شناخت و اندازه‌گیری

زیانهای عملیاتی آتی

بابت زیانهای عملیاتی آتی نباید ذخیره شناسایی شود. ۶۳

زیانهای عملیاتی آتی، تعریف بدھی در بند ۱۰ و معیارهای عمومی شناخت ذخایر طبق بند ۱۴ را احراز نمی‌کند. ۶۴

انتظار زیانهای عملیاتی آتی، بیانگر این است که ارزش بعضی از داراییهای عملیاتی ممکن است کاهش یافته باشد. واحد تجاری این داراییها را طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۶ کاهش (ازش داراییها)، بابت کاهش ارزش آزمون می‌کند. ۶۵

قراردادهای زیانبار

چنانچه واحد تجاری قراردادی زیانبار داشته باشد، تعهد فعلی مربوط به قرارداد باید به عنوان ذخیره شناسایی و اندازه‌گیری شود. ۶۶

۷۸۶

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

۷۶

بسیاری از قراردادها (برای مثال، برخی سفارشهای خرید عادی) را می‌توان بدون پرداخت خسارت به طرف دیگر، فسخ کرد و بنابراین، تعهدی وجود ندارد. سایر قراردادها، هم حقوق و هم تعهداتی را برای هریک از طرفین قرارداد ایجاد می‌کنند. هرگاه رویدادهایی، موجب زیان‌بار شدن این قراردادها شود، قرارداد در دامنه کاربرد این استاندارد قرار می‌گیرد و بدھی وجود دارد که شناسایی می‌شود. قراردادهای اجرایی که زیان‌بار نیستند، در دامنه کاربرد این استاندارد قرار نمی‌گیرند.

۶۸

طبق این استاندارد، قرارداد زیان‌بار قراردادی است که مخارج غیرقابل اجتناب برای اینها تعهدات ناشی از قرارداد، بیش از منافع اقتصادی مورد انتظار قابل دریافت از آن باشد. مخارج غیرقابل اجتناب ناشی از قرارداد، معکوس کننده حداقل خالص مخارج خروج از قرارداد، یعنی معادل اقل زیان ناشی از اجرای قرارداد و هرگونه جبران خسارت یا جرائم ناشی از ترک قرارداد است.

۶۹

قبل از در نظر گرفتن ذخیره جداگانه برای قرارداد زیان‌بار، واحد تجاری زیان کاهش ارزش داراییهای تخصیصی به آن قرارداد را شناسایی می‌کند (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۶ مراجعه شود).

تجدید ساختار

۷۰

موارد زیر نمونه‌هایی از رویدادهایی است که در دامنه تعریف تجدید ساختار قرار می‌گیرد:

الف. فروش یا توقف یک فعالیت تجاری؛

ب. بستن مکان فعالیتهای تجاری در یک کشور یا منطقه یا تغییر مکان فعالیتهای تجاری از یک کشور یا منطقه به کشور یا منطقه دیگر؛

پ. تغییرات در ساختار مدیریت، برای مثال، حذف یک رده از مدیریت؛ و

ت. تجدید سازمان بنیادی که اثر بالهمیتی بر ماهیت و محور عملیات واحد تجاری دارد.

۷۱

برای مخارج تجدید ساختار، تنها در صورتی ذخیره شناسایی می‌شود که معیارهای عمومی شناخت ذخایر، مندرج در بند ۱۴، احرار شود. بندهای ۷۲ تا ۸۳ چگونگی بکارگیری معیارهای عمومی شناخت در مورد تجدید ساختارها را تعیین می‌کند.

۷۲

تعهد عرفی بابت تجدید ساختار، تنها زمانی ایجاد می‌شود که واحد تجاری:

الف. برای تجدید ساختار طرح تفصیلی مصوب داشته باشد که حداقل، موارد زیر را مشخص کند:

۱. فعالیت تجاری یا بخشی از فعالیت تجاری مورد نظر؛

۲. مکانهای اصلی متأثر از تجدید ساختار؛

۳. مکان، وظیفه و تعداد تقریبی کارکنانی که بابت خانمه خدمت، به آنها مزایایی پرداخت خواهد شد؛

۴. مخارجی که تقبل خواهد شد؛ و

۵. زمانی که طرح اجرا خواهد شد؛ و

ب. با شروع اجرای آن طرح یا اعلام ویژگیهای اصلی آن به اشخاصی که از آن متأثر می‌شوند، انتظاری بجا مبنی بر اینکه تجدید ساختار انجام خواهد شد، در آن اشخاص ایجاد کند.

۷۳

شواهدی از اینکه واحد تجاری اجرای طرح تجدید ساختار را شروع کرده است، برای مثال، از طریق پیاده‌سازی ماشین آلات یا فروش داراییها یا اعلام عمومی ویژگیهای اصلی طرح، فراهم می‌شود. اعلام عمومی یک طرح تفصیلی برای تجدید ساختار، تنها در صورتی تعهد عرفی برای تجدید ساختار ایجاد می‌کند که با جزئیات کامل (یعنی تعین ویژگیهای اصلی طرح) باشد و به روشنی انجام شود که در طوفهای دیگر مانند مشتریان، عرضه کنندگان و کارکنان (یا نمایندگان آنها) انتظاری بجا مبنی بر اینکه تجدید ساختار انجام خواهد شد، ایجاد کند.

۷۴

برای آنکه طرح، هنگام اعلام به اشخاص متأثر از آن، به اندازه‌ای کامل باشد که تعهد عرفی ایجاد کند، اجرای آن مستلزم برنامه‌ریزی است تا به موقع شروع و در یک چارچوب زمانی تکمیل شود، به گونه‌ای که ایجاد تغییر بالهمیت در طرح غیر متحمل باشد. اگر انتظار رود قبل از شروع تجدید ساختار، تأخیر طولانی وجود داشته باشد یا تجدید ساختار به گونه‌ای غیر معقول طولانی شود، بعید است که آن طرح در دیگران انتظاری بجا مبنی بر تعهد واحد تجاری به تجدید ساختار، ایجاد کند زیرا چارچوب زمانی برای واحد تجاری فرصت تغییر در طرحهای خود ایجاد می‌کند.

۷۵

تصمیم مدیریت یا هیئت مدیره برای تجدید ساختار پیش از پایان دوره گزارشگری، تعهد اعتباری در پایان دوره گزارشگری ایجاد نمی‌کند، مگر اینکه واحد تجاری پیش از پایان دوره گزارشگری:

الف. اجرای طرح تجدید ساختار را شروع کرده باشد؛ یا

ب. ویژگیهای اصلی طرح تجدید ساختار را به اشخاصی که تحت تأثیر آن قرار می‌گیرند، به گونه‌ای کاملاً مشخص، اعلام کرده باشد تا در آنها انتظاری بجا مبنی بر اینکه واحد تجاری تجدید ساختار خواهد کرد، ایجاد کند.

۷۸۷

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

چنانچه واحد تجاری، تنها پس از دوره گزارشگری، شروع به اجرای طرح تجدید ساختار کند یا ویژگیهای اصلی آن را برای اشخاص متأثر از آن اعلام نماید، اگر تجدید ساختار بالهمیت باشد و عدم افسای آن، تصمیمات اقتصادی که استفاده کنندگان بر مبنای صورتهای مالی اتخاذ می‌کنند را تحت تأثیر قرار دهد، طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱۰ رویدادهای پس از دوره گزارشگری، افسای آن الزامی می‌شود.

۷۶

اگرچه تعهد عرفی، تنها با تصمیم مدیریت ایجاد نمی‌شود، اما ممکن است سایر رویدادهای گذشته، همراه با این تصمیم موجب ایجاد تعهد شود. برای مثال، مذاکرات بانمایندگان کارکنان برای پرداختهای مربوط به پایان خدمت یا مذاکرات با خریداران در مورد فروش یک بخش عملیاتی، ممکن است فقط با تصویب هیئت مدیره واقع شود. پس از تصویب و اعلام به اشخاص دیگر، واحد تجاری در صورت احراز شرایط بند ۷۲، تعهد عرفی برای تجدید ساختار دارد.

۷۷

در برخی کشورها، اختیار نهایی به هیئتی و اگذار می‌شود که اعضای آن را نمایندگان ذیفعانی به جز مدیریت (مانند کارکنان) تشکیل می‌دهد یا ابلاغ به این نمایندگان ممکن است پیش از تصمیم آن هیئت ضرورت یابد. از آنجا که تصمیم این هیئت، مستلزم اطلاع‌رسانی به این نمایندگان است، ممکن است اطلاع‌رسانی منجر به تعهد عرفی برای تجدید ساختار شود.

۷۸

تا زمانی که واحد تجاری، متوجه به فروش یک بخش عملیاتی نشده است، یعنی توافق فروش تعهدآور وجود ندارد، هیچ تعهدی برای فروش آن بخش عملیاتی ایجاد نشده است.

۷۹

حتی اگر واحد تجاری تصمیم گرفته باشد یک بخش عملیاتی را بفروشد و آن تصمیم را بطور عمومی اعلام کرده باشد، تا زمانی که خریدار مشخص نشود و قرارداد فروش تعهدآور وجود نداشته باشد، نمی‌توان واحد تجاری را متوجه به فروش کرد. تا زمانی که قرارداد فروش تعهدآور وجود ندارد، واحد تجاری می‌تواند نظر خود را تغییر دهد و در عمل، در صورتی که نتواند خریداری با شرایط قبل قبول یابد، راهکار دیگری را برمی‌گزیند. هرگاه فروش بخش عملیاتی، به عنوان بخشی از تجدید ساختار در نظر گرفته شود، داراییهای آن بخش عملیاتی، طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۶، از نظر کاهش ارزش بررسی می‌شود. اگر فروش، فقط بخشی از تجدید ساختار باشد، ممکن است برای سایر بخش‌های تجدید ساختار، قبل از آنکه توافق فروش تعهدآور وجود داشته باشد، تعهد عرفی ایجاد شود.

۸۰

ذخیره تجدید ساختار باید تنها شامل مخارج مستقیم ناشی از تجدید ساختاری باشد که واحد هر دو شرط زیر است:

الف. برای تجدید ساختار ضروری است؛ و

ب. به فعلیتهای مستمر واحد تجاری مربوط نیست.

۸۱

ذخیره تجدید ساختار، شامل مخارج جی مانند موارد زیر نمی‌شود:

الف. بازآموزی یا جابجایی کارکنان دائم؛

ب. بازاریابی؛ یا

پ. سرمایه‌گذاری در سیستم‌ها و شبکه‌های توزیع جدید.

این مخارج، مربوط به اداره فعلیتهای تجاری در آینده است و در پایان دوره گزارشگری، بدھی مربوط به تجدید ساختار نمی‌باشد. این مخارج بر همان اساسی شناسایی می‌شود که فرض می‌شود آنها مستقل از تجدید ساختار ایجاد شده‌اند.

۸۲

برای زیانهای عملیاتی قابل تشخیص تاریخ تجدید ساختار، ذخیره در نظر گرفته نمی‌شود، مگر اینکه طبق تعریف بند ۱۰، قراردادی زیانبار باشد.

۸۳

طبق بند ۵۱، سود غیر عملیاتی حاصل از واگذاری مورد انتظار داراییها، در اندازه‌گیری ذخیره تجدید ساختار در نظر گرفته نمی‌شود، حتی اگر فروش داراییها بخشی از تجدید ساختار تلقی شود.

افشا

۸۴

واحد تجاری باید برای هر طبقه از ذخایر، موارد زیر را افشا کند:

الف. مبلغ دفتری در ابتداء و پایان دوره؛

ب. ذخایر ایجاد شده طی دوره، شامل افزایش ذخایر موجود؛

پ. مبالغ استفاده شده (یعنی تحقق یافته یا هزینه شده در مقابل ذخیره) طی دوره؛

ت. مبالغ استفاده نشده برگشت شده طی دوره؛ و

ث. افزایش مبلغ تنزیل شده طی دوره، ناشی از گذشت زمان و اثر هرگونه تغییر در نرخ تنزیل.

ارائه اطلاعات مقایسه‌ای الزامی نیست.

۸۵

واحد تجاری باید برای هر طبقه از ذخایر، موارد زیر را افشا کند:

الف. شرح مختصی از ماهیت تعهد و زمانبندی مورد انتظار برای جریانهای خروج منافع اقتصادی؛

۷۸۸

استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدھیهای احتمالی و داراییهای احتمالی

- ب . بیان عدم اطمینانهای مربوط به مبلغ یا زمانبندی جریانهای خروجی مزبور. در صورت ضرورت ارائه اطلاعات کافی، واحد تجاری باید مفروضات اصلی مربوط به رویدادهای آتی را طبق بند ۴۸ افشا کند؛ و
- پ . مبلغ هرگونه جبران مخارج مورد انتظار، همراه با مبلغ هر دارایی که بابت آن جبران مخارج مورد انتظار شناسایی شده است.
- واحد تجاری باید برای هر طبقه از بدھیهای احتمالی، در پایان دوره گزارشگری شرح مختصراً از ماهیت بدھی احتمالی و در صورت عملی بودن، موارد زیر را افشا کند. مگر اینکه احتمال هرگونه جریان خروجی برای تسویه بعید باشد:
- الف . برآورد آثار مالی آن که طبق بندهای ۳۶ تا ۵۲ اندازه‌گیری شده است;
- ب . بیان عدم اطمینانهای مربوط به مبلغ یا زمانبندی هرگونه جریان خروجی؛ و
- پ . امکان هرگونه جبران مخارج.
- در تعیین اینکه کدام ذخایر با بدھیهای احتمالی می‌تواند برای تشکیل یک طبقه با یکدیگر تجمعی شوند، لازم است ماهیت این اقلام چنان مشابه باشد که استفاده از عبارتی واحد به منظور رعایت الزامات بندهای ۸۵(الف) و (ب) و ۸۶(الف) و (ب)، امکان‌پذیر گردد. بنابراین، ممکن است ارائه مبالغ ذخیره مربوط به ضمانت محصولات متفاوت در طبقه‌ای واحد، مناسب باشد، اما ارائه مبالغ مربوط به ضمانت‌نامه‌های عادی و مبالغی که موکول به اقدامات قانونی است، در طبقه‌ای واحد مناسب نباشد.
- در صورتی که ذخیره و بدھی احتمالی از مجموعه شرایط یکسان ناشی شود، واحد تجاری موارد مقرر در بندهای ۸۴ تا ۸۶ را به گونه‌ای افشا می‌کند که ارتباط بین ذخیره و بدھی احتمالی را نشان دهد.
- هرگاه جریان ورود مبالغ اقتصادی محتمل باشد، واحد تجاری باید شرح مختصراً از ماهیت داراییهای احتمالی در تاریخ پایان دوره گزارشگری مالی، و در صورت عملی بودن، برآوردی از آثار مالی آنها که با استفاده از اصول تعیین شده برای ذخیر طبق بندهای ۳۶ تا ۵۲ اندازه‌گیری شده است را افشا کند.
- این موضوع اهمیت دارد که داراییهای احتمالی، به گونه‌ای افشا شود که مانع انتقال نشانه‌های گمراه کننده از احتمال ایجاد درآمد گردد.
- هرگاه هر یک از اطلاعات مقرر در بندهای ۸۶ و ۸۹، به دلیل عملی نبودن، افشا نشود، این موضوع باید بیان شود.
- در موارد بسیار نادر، انتظار می‌رود افسای تمام یا بخشی از اطلاعات مندرج در بندهای ۸۴ تا ۸۹ درخصوص موضوع ذخایر، بدھیهای احتمالی یا داراییهای احتمالی، به طور جدی موجب قضاوت نادرست درباره وضعیت واحد تجاری در دعاوی با اشخاص دیگر شود. در این موارد، ضرورتی ندارد واحد تجاری آن اطلاعات را افشا کند، اما باید ماهیت کلی این دعاوی را همراه با این موضوع که اطلاعات، افشا نشده است و دلیل عدم افسای آن، افشا کند.
- شرط گذار**
- آثار پذیرش این استاندارد در تاریخ اجرای آن (با پیش از موعده)، باید به عنوان تعديل مانده آغازین سود ابیانشته برای دوره‌ای که این استاندارد برای نخستین بار پذیرفته می‌شود، گزارش گردد. به واحدهای تجاری توصیه می‌شود، اما الزام نمی‌شود، مانده آغازین سود ابیانشته را برای نخستین دوره ارائه، تعديل کنند و اطلاعات مقایسه‌ای را تجدید ارائه نمایند. اگر اطلاعات مقایسه‌ای تجدید ارائه نشود، این موضوع باید افشا شود.
- [حذف شد]
- این استاندارد، برای صورتهای مالی که دوره‌های پس از اول جولای سال ۱۹۹۹ را پوشش می‌دهد، اجرا می‌شود. کاربرد پیش از موعده توصیه می‌شود. اگر واحد تجاری این استاندارد را برای دوره‌های پیش از اول جولای سال ۱۹۹۹ بکار گیرد، باید این موضوع را افشا کند.
- [حذف شد]
- اصلاحات سالانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی-دوره ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۰، متشرشده در دسامبر سال ۲۰۱۳، بند ۵ را به عنوان اصلاح باهمیت ناشی از اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳ اصلاح کرد. واحد تجاری باید آن اصلاحات را با تسری به آینده برای ترکیهای تجاری که اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳ در مورد آنها کاربرد دارد، بکار گیرد.
- استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان، متشرشده در می سال ۲۰۱۴، بند ۵ را اصلاح و بند ۶ را حذف کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را هنگام بکار گیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ اعمال کند.
- استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ ابزارهای مالی، متشرشده در جولای سال ۲۰۱۴، بند ۲ را اصلاح و بندهای ۹۷، ۹۸ را حذف کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را هنگام بکار گیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ اعمال کند.
- استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ اجازه‌ها، متشرشده در ژانویه سال ۲۰۱۶، بند ۵ را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را هنگام بکار گیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ اعمال کند.
- [این بند اشاره به اصلاحاتی دارد که هنوز لازم‌الاجرا نشده است و بنابراین، در این ویرایش درج نشده است.]